

Adroddiad i'r	Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac Archwilio
Dyddiad y Cyfarfod	18 Tachwedd 2020
Aelod / Swyddog Arweiniol	Alan Smith, Pennaeth Gwella Busnes a Moderneiddio / Julian Thompson Hill Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau
Awdur yr Adroddiad	Iolo McGregor - Arweinydd Tîm Cynllunio a Pherfformiad Strategol
Teitl	Adolygiad o'r Gofrestr Risg Gorfforaethol, Medi 2020

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Diweddariad ar adolygiad mis Medi o'r Gofrestr Risg Gorfforaethol.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Mae'r adroddiad hwn yn gofyn i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac Archwilio ystyried allbwn yr adolygiad risg diweddaraf ac yn fodlon â'r broses o reoli risg o fewn y cyngor.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1. Bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac Archwilio yn cefnogi newidiadau a wnaed i'r Canllaw Rheoli Risg (atodiad 4), gan gynnwys ychwanegu Diogelu i'n Datganiad Blas ar Risg.

3.2. Ar ôl ystyried y Gofrestr Risg Gorfforaethol a'r Canllaw Rheoli Risg, mae'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac Archwilio yn cymeradwyo proses rheoli risg y cyngor a chyhoeddi'r canllaw diweddaraf ar wefan y cyngor.

4. Manylion yr Adroddiad

4.1. Mae'r Gofrestr Risg Gorfforaethol yn cael ei datblygu a'i pherchnogi gan SLT gyda'r Cabinet. Fe'i adolygir yn ffurfiol ddwywaith y flwyddyn gan y Cabinet a Briffio'r Cabinet.

4.2. Yn dilyn pob adolygiad ffurfiol, cyflwynir y gofrestr ddiwygiedig i'r Pwyllgor Craffu Perfformiad, ac fe'i rhennir gyda'r Llywodraethu Corfforaethol.

4.3. Cynhaliwyd yr adolygiad diwethaf ym mis Chwefror 2020.

4.4. Mae gan y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac Archwilio cyfrifoldeb i fod yn fodlon ynghylch cadernid y prosesau sydd ar waith i reoli risg o fewn yr awdurdod.

Archwaeth Risg a Chanllaw Rheoli Risg

4.5. Mabwysiadwyd dull archwaeth risg newydd y cyngor flwyddyn yn ôl, a chytunwyd y byddai'n cael ei adolygu yn ystod y diweddariad hwn ym mis Medi. Ar y cyfan, nid yw ychwanegu archwaeth risg i'n dull o reoli risg wedi bod yn feichus, ac wedi ychwanegu gwerth at ein trafodaethau, yn enwedig wrth ystyried sgorio risg a chymau lliniaru. Fodd bynnag, argymhellir y newidiadau canlynol i wella cymhwysiad a dealltwriaeth y sefydliad o archwaeth risg ymhellach:

- Yn seiliedig ar adborth gan swyddogion, ac yn cyd-daro â chymhwysio templedi hygyrch newydd, rydym wedi gwneud y canllaw Rheoli Risg yn fwy eglur o ran sut mae sgorio risg yn gysylltiedig â'r meini prawf uwch gyfeirio, ac yna yn ei dro lefel difrifoldeb risg yr ydym yn barod i'w wneud derbyn o fewn pob maen prawf archwaeth risg. Er enghraifft, mae archwaeth ofalus yn golygu y byddwn yn goddef risgiau bach neu gymedrol yn unig. Gellir gweld ein matrices sgorio newydd a'n crynodeb archwaeth yn atodiad 3, yn ogystal ag yn y Canllaw Rheoli Risg sydd ynghlwm yn atodiad 4 (tudalennau 7-8, 17-18 a 21 yn y canllaw).
- Yn ystod ein trafodaethau â pherchnogion risg dros adolygiad mis Chwefror a mis Medi, daeth yn amlwg nad yw'r risgiau sy'n ymwneud â Diogelu yn eistedd yn gyffyrddus o fewn awydd gofalus am Gydymffurfiaeth a Rheoliad. Yn dilyn cytundeb gyda'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth, mae categori newydd wedi'i gynnwys i gwmpasu Diogelu, lle mae ein chwant bwyd yn finimalaidd. Gellir gweld yr ychwanegiad hwn yn atodiad 3 i'r adroddiad hwn, ond hefyd yn y Canllaw Rheoli Risg sydd ynghlwm yn atodiad 4 (tudalennau 7 a 37 yn y canllaw).

4.6. Yn ychwanegol at y newidiadau a amlinellwyd uchod i'r Canllaw Rheoli Risg, mae'r ddogfen sydd ynghlwm yn atodiad 4 wedi'i hailysgrifennu i gydymffurfio â safonau hygrych, gan hefyd achub ar y cyfle i'w diweddarau gydag unrhyw newidiadau sydd wedi digwydd ers iddi gael ei hadolygu diwethaf. Mae'r newidiadau hyn wedi bod yn fân yn bennaf, er enghraifft, diweddarau dolenni gwefan, neu gyfeiriadau hen ffasiwn at y Tîm Gweithredol Corfforaethol.

Cofrestr Risg Gorfforaethol

4.7. Yn ystod yr adolygiad diweddaraf hwn, mae effaith Covid-19 wedi bod yn flaenllaw yn ein meddyliau, ac mae nifer o risgiau wedi'u diweddarau i adlewyrchu'r effaith hyd yn hyn a'r goblygiadau yn y dyfodol. Mae rhai risgiau wedi gweld eu sgorau yn cynyddu mewn difrifoldeb o ganlyniad. Nodir yr holl newidiadau y cytunwyd arnynt yn atodiad 2.

4.8. I grynhoi:

- Mae un risg newydd: Risg 46 - Methu â symud y Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) newydd i fabwysiadu. Mae hyn wedi'i uwchgyfeirio o'r Gofrestr Risg Cynllunio, Amddiffyn y Cyhoedd a Gwasanaeth Cefn Gwlad ac ar hyn o bryd mae'n Risg Beirniadol (Bron yn sicr / Effaith Uchel). Gellir gweld y manylion llawn yn atodiad 1 a 2.
- Nid oes unrhyw risgiau wedi'u dileu.
- Mae ein risg o ran yr economi a'r galw / pwysau posibl y byddai dirywiad yn ei roi ar ein gwasanaethau wedi cynyddu yn ei hanfod mewn difrifoldeb o C1 (Risg Beirniadol: Effaith Bosibl / Uchel lawn) i B1 (Risg hanfodol: Effaith Tebygol / Uchel lawn), ac yn weddill o C2 (Risg Fawr: Posibl / Effaith Uchel) i B2 (Risg feirniadol: Tebygol / Effaith Uchel). Mae camau ychwanegol wedi'u nodi i liniaru'r risg.
- Mae ein risg o ymateb i ddigwyddiad annisgwyl difrifol wedi'i ddiweddarau i adlewyrchu rheolaethau Covid-19 ar waith.
- Mae difrifoldeb gweddilliol ein risg o ran rhwymedigaethau sylweddol sy'n dod o fodelau amgen o ddarparu gwasanaeth wedi cynyddu oherwydd Covid-19 o E2 (Risg Cymedrol: Prin / Effaith Uchel) i C2 (Risg fawr: Posibl / Effaith Uchel).
- Mae Risg 18 yn cydnabod oedi i raglenni a phrosiectau oherwydd Covid-19 ac yn nodi canlyniad cadarnhaol yr adolygiad cyfran ddiweddar ar raglen y Cynllun Corfforaethol.

- Mae diweddariad ar y cynnydd cyfredol a chamau gweithredu pellach wedi'u nodi mewn perthynas â'r risg o amgylch Ash Dieback.
- Nid oes unrhyw risgiau wedi lleihau yn eu difrifoldeb.
- Ar hyn o bryd mae risgiau 1, 6, 13, 21, 27, 33, 34, 36, 37, 44 a 46 (gweler atodiad 2) yn anghyson â Datganiad Archwaeth Risg y cyngor (atodiad 3). Mae'r rhain wedi cael eu hadolygu mewn trafodaethau â pherchnogion risg, a chytunwyd ar eu crasiadau cyfredol fel sy'n briodol. Mae'r anghysondeb hwn yn cyfiawnhau eu cynnwys yn cael ei fonitro fel risgiau corfforaethol.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1. Pwrpas y Gofrestr Risg Gorfforaethol yw nodi'r digwyddiadau posibl yn y dyfodol a allai gael effaith niweidiol ar allu'r cyngor i gyflawni ei amcanion, gan gynnwys ei flaenoriaethau corfforaethol. Felly mae'r rheolaethau a'r camau gweithredu a nodwyd yn hanfodol i gyflawni'r blaenoriaethau corfforaethol.

6. Beth fydd cost hyn a beth fydd ei effaith ar wasanaethau eraill?

6.1. Mae cost datblygu, monitro ac adolygu'r Gofrestr Risg Gorfforaethol wedi'i chynnwys yn y cyllidebau presennol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

7.1. Nododd dogfennau'r Gofrestr Risg Gorfforaethol hon risgiau a chamau lliniaru. Nid yw'r broses o ddatblygu ac adolygu'r ddogfen ei hun yn cael effaith andwyol ar unrhyw un o'r nodau llesiant. Fodd bynnag, mae'n debyg y bydd angen asesiad effaith llesiant ar unrhyw broses, strategaeth neu bolisi newydd sy'n codi o ganlyniad i gamau lliniaru.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Craffu ac eraill?

8.1. Yn y lle cyntaf, cynhaliwyd trafodaethau unigol gyda Pherchnogion Risg.

8.2. Yna trafodwyd a chymeradwywyd y gofrestr a'r canllaw gan UDA. Gofynnwyd i'r Cabinet hefyd gytuno a / neu wneud newidiadau pellach.

8.3. Yna mae'r gofrestr wedi'i diweddarau yn cael ei hystyried gan Craffu Perfformiad, a'i rhannu gyda'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ac Archwilio.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn codi o ddatblygu, monitro ac adolygu'r Gofrestr Risg Gorfforaethol.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau

10.1. Y risg fwyaf uniongyrchol yw nad oes gan y cyngor strategaeth rheoli risg gyhoeddedig. Oherwydd lansiad gwefan hygyrch newydd y cyngor, cymerwyd fersiwn flaenorol y canllaw (nad oedd yn cydymffurfio â chanllawiau hygyrch) oddi ar-lein. Ni ellir cyhoeddi canllaw newydd nes bod y pwyllgor yn cymeradwyo'r gwelliannau arfaethedig.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

11.1. Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, Rhan 6, Pennod 2, adran 81. Cyfrifoldeb pwyllgor archwilio awdurdod lleol yw 'adolygu ac asesu trefniadau rheoli risg, rheolaeth fewnol a llywodraethu corfforaethol yr awdurdod'; ac i 'wneud adroddiadau ac argymhellion i'r awdurdod ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau hynny'.

11.2. Mae Cyfansoddiad y Cyngor yn nodi bod yn rhaid i weithdrefnau a phrosesau clir fod ar waith i reoli risg yn effeithiol